

Sygn. akt V ACz 87/13

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach, Wydział V Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Grzegorz Stojek

Sędziowie: SA Olga Gornowicz – Owczarek (spr.)

SA Iwona Wilk

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w M.

przeciwko S. G.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. XIII GNc 556/12

postanawia:

oddalić zażalenie.

Sygn. akt V ACz 87/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Katowicach odrzucił sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 4 października 2012 r., sygn. akt XIII GNc 556/12.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że pozwany został wezwany do usunięcia braków formalnych sprzeciwu, poprzez przedłożenie pełnomocnictwa procesowego udzielonego radcy prawnemu, który sprzeciw podpisał wraz z odpisem dla strony powodowej – w terminie tygodniowym od doręczenia wezwania pod rygorem odrzucenia sprzeciwu. Pozwany nie wykonał wezwania w terminie, gdyż przedłożył jedynie dokument pełnomocnictwa w jednym egzemplarzu (wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 89

§ 1 k.p.c.) na skutek czego sprawie nie można było nadać prawidłowego biegu, co w konsekwencji skutkowało odrzuceniem sprzeciwu.

W zażaleniu pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia. Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że warunki jakim odpowiadać musi pismo procesowe określa

art. 123 § 3 k.p.c., który nie przewiduje obowiązku dołączenia odpisu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej. Ponadto podniósł, iż norma art. 504 § 1 k.p.c., która stanowiła podstawę odrzucenia sprzeciwu przez Sąd Okręgowy dotyczy wyłącznie nieusuniętych we wskazanym terminie braków formalnych, które uniemożliwiają nadanie sprawie biegu. Brak odpisu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej nie jest zaś, w ocenie skarżącego, przeszkodą uniemożliwiającą

nadanie sprawie biegu, gdyż nie przekłada się na możliwość podjęcia obrony przez powódkę ani też nie wpływa na ocenę umocowania pełnomocnika pozwanego, które wykazane zostało przedłożonym do akt egzemplarzem pełnomocnictwa. W związku z powyższym nie było podstaw do odrzucenia sprzeciwu od nakazu zapłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 89 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym od 3 maja 2012 roku (nadany ustawą z dnia 16 września 2011 roku – Dz. U. Nr 233, poz. 1381) pełnomocnik jest obowiązany przy pierwszej czynności procesowej dołączyć do akt sprawy pełnomocnictwo

z podpisem mocodawcy lub wierzitelny odpis pełnomocnictwa wraz z odpisem dla strony przeciwnej (...). Z kolei w myśl art. 126 § 3 k.p.c. do pisma procesowego należy dołączyć pełnomocnictwo, jeżeli pismo wnoszone jest przez pełnomocnika, który przedtem pełnomocnictwa nie złożył. Jak powszechnie przyjmuje się w doktrynie i judykaturze, niedołączenie pełnomocnictwa do pisma procesowego, jeśli nie zostało dołączone wcześniej, stanowi brak formalny pisma usuwalny na podstawie art. 130 § 1 w zw. z art. 126 § 3 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 roku, I CZ 8/2006, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2009 roku, sygn. akt III CZ 55/2009). Rozważenia wymaga zatem czy niedołączenie odpisu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej uzasadnia wszczęcie procedury przewidzianej w art. 130 § 1 k.p.c. z wszelkimi konsekwencjami z tego wynikającymi.

Zauważyć należy, iż w uzasadnieniu do projektu ustawy zmieniającej treść art. 89

§ 1 k.p.c. wskazano, że „zmiana ta polega na nałożeniu na pełnomocnika procesowego obowiązku przedłożenia w sądzie odpisu dokumentu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej. Z uwagi na treść art. 132 k.p.c. strona powinna wiedzieć, czy przeciwnik reprezentowany jest przez kwalifikowanego pełnomocnika”. Niemniej jednak, jak słusznie wskazuje się w doktrynie, gdyby przyjąć, że wyłącznym celem zmiany art. 89 § 1 k.p.c. było skonkretyzowanie obowiązku nałożonego na fachowych pełnomocników w art. 132 k.p.c., zmiana ta winna była dotyczyć jedynie pełnomocników zawodowych, podczas gdy

w aktualnym stanie rzeczy art. 89 k.p.c. dotyczy wszystkich pełnomocników (nie wyłączając członków najbliższej rodziny, pracowników, osób sprawujących zarząd majątkiem lub interesami strony). Z tego względu nie można potraktować zmiany art. 89 k.p.c. wyłącznie jako dookreślenia zakresu stosowania normy art. 132 k.p.c., szczególnie gdy cel jakemu przyświecało wprowadzenie tej normy był zasadniczo realizowany w okresie gdy art. 89

§ 1 k.p.c. jeszcze nie obowiązywał (art. 132 k.p.c. w obecnym brzmieniu wszedł w życie już 19 kwietnia 2010 roku). W sytuacji bowiem, gdy strona reprezentowana przez fachowego pełnomocnika składała pismo procesowe, w jego treści znajdowało się zwykle oznaczenie pełnomocnika (art. 126 § 1 pkt. 1 k.p.c.) w związku z czym strona przeciwna, po doręczeniu odpisu pisma przez sąd mogła się zorientować, że przeciwnik ma pełnomocnika procesowego i w następstwie tego stosować regulę doręczeń wynikającą z art. 132 k.p.c.

Wprowadzenie obowiązku dołączania przy pierwszej czynności procesowej odpisu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej, miało przede wszystkim na celu umożliwienie tej stronie zapoznanie się z treścią dokumentu pełnomocnictwa (i to niezależnie od tego czy strona jest reprezentowana przez pełnomocnika kwalifikowanego o jakim mowa

w art. 132 k.p.c. czy też nie), a w następstwie tego ocenę prawidłowości i zakresu umocowania pełnomocnika. W związku z tym stronie przeciwnej stworzono realną możliwość podnoszenia zarzutów wynikających z nieprawidłowego umocowania pełnomocnika przeciwnika strony i sygnalizację tych uchybień sądowi orzekającemu.

Przepis art. 126 k.p.c. określa niezbędne elementy pisma procesowego, natomiast art. 128 k.p.c. odnosi się do problematyki jego odpisów, w tym odpisów załączników.

Zmiana treści przepisu art. 89 § 1 k.p.c. usuwa także dotychczasowe wątpliwości pojawiające się w praktyce orzeczniczej, a związane z możliwością traktowania dokumentu pełnomocnictwa jako załącznika do pisma procesowego, który w myśl art. 128 § 1 k.p.c. winien być doręczony wszystkim uczestniczącym w sprawie osobom. W

praktyce dokument pełnomocnictwa procesowego, nawet jeśli był wymieniony w zestawieniu załączników do pisma procesowego nie był traktowany jako załącznik do pisma i sąd z reguły nie wzywał pełnomocnika do przedłożenia odpisu dokumentu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej. Wynikało to z przyjętej reguły, zgodnie z którą dokument pełnomocnictwa nie ma znaczenia dla podmiotów innych niż strona, która udzieliła pełnomocnikowi umocowania do działania w sprawie i z założenia, że sąd i tak z urzędu dokonuje badania prawidłowości i zakresu umocowania pełnomocnika procesowego. Tym samym, mimo nieprzedłożenia odpisu dokumentu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej, sprawie nadawano dalszy bieg.

Podzielając utrwalony w judykaturze Sądu Najwyższego pogląd, zgodnie z którym przewidziany w art. 128 k.p.c. obowiązek dołączania odpisów pism i załączników dołączonych do tego pisma dotyczy wyłącznie tych pism (i załączników), co do których przewidziany jest obowiązek doręczenia ich uczestniczącym w sprawie podmiotom (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2006 roku, sygn. akt V CZ 103/06 oraz cytowane tam postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1980 r., IV CZ 23/80. OSNC 1980/11/216, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2005 r.,

III CZP 65/05, OSNC 2006/3/50) wskazać należy, iż kwestionowany przez skarżącego obowiązek dołączenia odpisu dokumentu pełnomocnictwa dla strony przeciwnej wynika obecnie wprost z art. 89 § 1 k.p.c. i ciąży na pełnomocniku reprezentującym stronę, w imieniu której podejmuje on pierwszą czynność procesową w sprawie. Tym samym nie może obecnie budzić wątpliwości pogląd, że dokument pełnomocnictwa procesowego złożony wraz

z pismem procesowym stanowić będzie jego załącznik, podlegający doręczeniu w odpisach odpowiadających liczbie uczestniczących w sprawie osób (art. 128 k.p.c.).

Konsekwencją braku dołączenia odpisu pełnomocnictwa dla powódki była zatem konieczność wezwania pełnomocnika pozwanego do usunięcia tego braku zgodnie z art. 130 § 1 k.p.c. Złożenie sprzeciwu bez odpisów jego załączników uniemożliwia bowiem doręczenie ich osobom uprawnionym. W konsekwencji tamuje bieg sprzeciwu. Z tego względu wyrażony w uzasadnieniu zażalenia pogląd, że brak odpisu pełnomocnictwa, nie stanowił braku sprzeciwu, gdyż nie stwarzał przeszkód do nadania mu biegu, uznać trzeba za wadliwy.

Bezspornym było, że Sąd pierwszej instancji wezwał skarżącego do uzupełnienia braków jego sprzeciwu przez złożenie w terminie tygodnia dokumentu pełnomocnictwa wraz z jego odpisem dla powódki, a w wyznaczonym terminie pozwany braków nie usunął (gdyż przedłożył wyłącznie dokument pełnomocnictwa w jednym egzemplarzu). W tym stanie orzeczenie Sądu pierwszej instancji było trafne, gdyż sprzeciw podlegał odrzuceniu na podstawie art. 504 § 1 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, zażalenie nie mogło zostać uwzględnione, a Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia, dzieląc wysnute z zebranego materiału wnioski prawne będące udziałem tego Sądu.